

Tehran University Sports Management Research: Content analysis

Received: 12 May 2017

Accepted: 20 Sept. 2017

Takali H (Ph.D)^{1*}

1. Faculty of Physical Education and Sport Sciences, University of Tehran, Tehran, Iran.

Corresponding Author:

Homaila Takali

Faculty of Physical Education and Sport Sciences, Between 15th and 16th St., North Kargar St, Tehran, Iran.

P.Code: 1439813117

Email:

htakali@yahoo.com

Abstract

Background and aim: The power of a university major to the body is distinct knowledge that is not provided by another major. Researches in the form of dissertations and theses make a large part of this body. The aim of this study was to investigate these templates in order to create new knowledge in the field of sports management.

Material and methods: This descriptive research was performed using content analysis. The statistical population of the research consisted of 167 dissertations and theses that have been published from 2011 to 2016. The measuring instrument was coding sheet of Ghassemi et al. and the coefficient of agreement (PSCAT) was 0.79 among the coders. Chi-square test with a significant level of 0.50 was used to compare the groups.

Findings: Totally, 52.8% of the research did not mention any sports. Among the rest of the studies, 14.8% were related to football or futsal, players, coaches or management organizations. Most titles were on other majors such as management and less topics were about physical education such as the quality of the sports camp (0.6%) leisure time (0.6%) sports event (1.7%). Although marketing, sports facilities and sports events were simultaneously opened at the faculty, mixed marketing was the first variable in 10.3% of documentation and there was less tendency to the other two. Wholly, 51.7% and 46.6% of the research started with the hypothesis and question. There was a significant difference between the research subjects and the fields of sports based on the guidance of supervisors.

Conclusion: In order to create the body of knowledge in sports management, in addition to common issues, the more specialized topics arising from the field of sports should be considered by the students, professors and planners of this field.

Keywords: Dissertation, Content analysis, Physical education, Research

پژوهش‌های مدیریت ورزشی دانشگاه تهران: تحلیل محتوا

دریافت مقاله: ۹۶/۲/۲۲

پذیرش مقاله: ۹۶/۶/۲۹

چکیده

سابقه و هدف: قدرت یک رشته دانشگاهی به بدنه دانش متمایزی است که بوسیله رشته دیگری فراهم نشده باشد. پژوهش‌ها در قالب پایان‌نامه و رساله می‌بایست بخش وسیعی از این بدنه را بسازند. تحقیق حاضر به بررسی این قالب‌ها در جهت ساخت دانش جدید در حوزه مدیریت ورزشی می‌پردازد.

مواد و روش‌ها: روش تحقیق توصیفی و مسیر اجرا تحلیل محتواست. جامعه آماری تحقیق متشکل از ۱۶۷ پایان‌نامه و رساله است که از سال ۱۳۹۰ لغایت ۱۳۹۵ به چاپ رسیده‌اند. ابزار تحقیق، برگه کد گذاری متعلق به قاسمی و همکاران و ضریب توافق (پی اسکات) بین کدگذاران ۰/۷۹ بوده است. آزمون خی دو در سطح معناداری ۰/۰۵ نیز برای مقایسه گروه‌ها استفاده گردید.

یافته‌ها: ۵۲/۸٪ پژوهش‌ها به هیچ رشته ورزشی اشاره نکرده‌اند. از بین مابقی مطالعات ۱۴/۸ درصد خصوص فوتبال یا فوتبال و بازیکنان و مربیان و یا سازمان‌های مدیریتی این رشته بوده است. اکثر عناوین از رشته‌های دیگر مانند مدیریت است و به موضوعات برخاسته از رشته تربیت بدنی که جزء ویژگی‌های آن محسوب می‌شود مانند وضعیت اردو (۰/۶٪)، اوقات فراغت (۰/۶٪) و رویداد ورزشی (۱/۷٪) کمتر پرداخته شده است. اگرچه گرایش‌های بازاریابی، امکان و رویدادهای ورزشی هم‌زمان در دانشکده افتتاح شدند، ولی در ۱۰/۳٪ از مستندات، بازاریابی آمیخته متغیر اول است و گرایش کمتری به دو عنوان دیگر بوده است. ۵۱/۷٪ پژوهش‌ها با فرضیه و ۴۶/۶٪ با سوال شروع شده است. بین موضوعات تحقیق و رشته‌های ورزشی بر اساس اساتید راهنما تفاوت معنی‌دار مشاهده شد.

نتیجه‌گیری: برای ساخت بدنه دانش در مدیریت ورزشی علاوه بر موضوعات مشترک می‌بایست توجه به موضوعات تخصصی‌تر که برخاسته از زمینه ورزش هستند، مد نظر دانشجویان، اساتید و برنامه‌ریزان این رشته قرار گیرد.

واژگان کلیدی: پایان‌نامه، تحلیل محتوا، تربیت بدنی، پژوهش

همیلا تکلی (Ph.D)^۱

۱. دانشکده تربیت بدنی، دانشگاه تهران، تهران، ایران.

*نویسنده مسئول:

همیلا تکلی

تهران، خیابان کارگر شمالی، بین خیابان پانزدهم و شانزدهم، دانشکده تربیت بدنی.

Email:

htakali@yahoo.com

مقدمه

در چهار دهه گذشته، رشته تحصیلی مدیریت ورزشی رشد چشمگیری در سراسر جهان داشته است. از آغاز اولین ارائه مدرک کارشناسی ارشد مدیریت ورزشی در دانشگاه اوهایو در سال ۱۹۶۶ (۱) موسساتی که در سطوح مختلف، مدیریت ورزشی را ارائه می‌دهند از ۴۴ برنامه در سال ۱۹۸۲ (۲، ۳) به ۲۱۱ برنامه در ۱۹۹۳ (۴) و اخیراً به ۴۶۲ برنامه در ایالات متحده آمریکا همچنین ۱۷ برنامه مدیریت ورزشی در کانادا و ۲۶ برنامه در اروپا، ۱۸ برنامه در آسیا و ۱۳ برنامه در استرالیا رشد پیدا کرده‌اند (۵). در ایران نیز دوره دکترای مدیریت ورزشی از ۱۳۷۲ در دانشگاه تهران آغاز به کار کرد. از سال ۱۳۹۳ دانشگاه تهران در سه زیر شاخه بازاریابی، امکان و رویداد دانشجو پذیرفت. با احتساب دو گرایش دکتر، دانشگاه تهران پنج برنامه در حوزه مدیریت ورزشی داشته است. همگام با توسعه برنامه‌های درسی، فعالیت‌های پژوهشی این حوزه به‌ویژه پایان‌نامه و رساله‌ها نیز به ارتقاء مدیریت ورزشی کمک کرده است. بنا بر نظر محققین، پایان‌نامه‌ها و رساله‌های دکترها ده درصد تولید علمی ملی را نشان می‌دهند (۶). پایان‌نامه و رساله حاصل یک مطالعه منظم، درباره یک مسئله مهم است که به وضوح مشکل‌ها را مشخص و فرضیه‌های مهم را مطرح و اطلاعات به دست آمده را

تحلیل می‌کند و در نهایت به یک نتیجه و توصیه دست می‌یابد. بنابراین این مستندات اول به عنوان منابع اطلاعاتی مورد نیاز پژوهش، دوم برای ارائه نتایج فعالیت‌های علمی و پژوهشی و سوم جهت جلوگیری از دوباره کاری‌ها (۷) دارای اهمیت هستند. Paton به فقدان تنوع موضوعات در تحقیقات مدیریت ورزشی اشاره و پیشنهاد می‌دهد در تحقیقات ورزشی به ساختارهای نظری بیشتری نیاز است (۸). برخی به عدم تنوع در روش‌شناسی اشاره داشتند (۹) و گروهی فقدان تنوع در زمینه عناوین را مطرح کردند (۱۰). Pitts & Pedersen با تحلیل محتوای مقالات مجله بین‌المللی مدیریت ورزشی نشان دادند که حوزه مدیریت و مهارت‌های سازمانی در ورزش، بازاریابی ورزش، تجارت ورزشی، بیشترین تعداد مقالات را به خود اختصاص داده بودند (۱۱). در خصوص تنوع موضوع رساله‌های دکترها در حوزه مدیریت ورزشی یافته‌ها نشان می‌دهند که رساله‌های مدیریت ورزشی به شکل نامتناسبی فقط روی چند زمینه تاکید دارند (۱۰). Kim, Koo, Jackson & Quaterman روش‌های اندازه‌گیری داده‌ها در مقالات چاپ شده در Journal of Sport Management طی هیجده سال اول انتشارش را مورد بررسی قرار

یافته‌ها

از مجموع ۱۷۶ نسخه مورد مطالعه، ۴۰ رساله مربوط به دکترا و ۱۳۶ نسخه کارشناسی ارشد بوده است. ۱۳۳ پایان‌نامه مولف مرد داشته و ۴۳ نسخه نویسنده زن داشته است. ۴/۳۲ مستندات یک متغیر، ۷/۵۱ دو متغیر و ۵/۱۲ سه متغیر را بررسی کرده بودند و فقط ۴/۳ آنها چهار متغیر را مطالعه کرده بودند.

جدول شماره ۱ نمایی از عناوین متغیرهای مورد پژوهش در نسخ مورد مطالعه را نشان می‌دهد. از بین ۶۶ موضوع مطروحه در پرسشنامه، قاسمی و همکاران، ۵۶ عنوان در قالب متغیر مستقل در پایان‌نامه‌ها و رساله‌های دانشکده تربیت بدنی دانشگاه تهران (در یک دوره شش ساله) مورد پژوهش قرار گرفته است.

۱۰/۳٪ پایان‌نامه‌های ارشد و ۱۲/۵٪ رساله‌های دکترا به بازاریابی پرداخته‌اند. در مجموع ۱۰/۸٪ مستندات مورد مطالعه به بازاریابی پرداخته‌اند. اگر عنوان برند را هم به آن اضافه کنیم ۱۴/۲٪ به بازاریابی و زیر مجموعه آن پرداخته‌اند. عنوان راهبردی در مجموع ۳/۶٪ مورد بررسی قرار گرفته است. در عین حال ۸/۵٪ کل مستندات به عناوینی پرداخته‌اند که در بین ۶۶ عنوان ذکر شده در پرسشنامه نبوده و تحت عنوان سایر در جدول ارائه شده است. ۳/۴٪ در خصوص اماکن و تجهیزات ورزشی تحقیق کرده‌اند.

در بررسی رشته‌های ورزشی در مستندات بیش از نیمی از آنها بدون اشاره به رشته ورزشی بوده است. ۱۴/۸٪ به فوتبال و فوتسال پرداخته‌اند. رشته والیبال بعد از آن قرار گرفته است. از چهل رشته ورزشی ذکر شده در پرسشنامه، به بیست رشته در تحقیقات اشاره شده است.

جدول شماره ۲ مولفه‌های ورزشی مورد بررسی در عنوان تحقیق را نشان می‌دهد. حوزه قهرمانی در صدر قرار دارد. ورزش حرفه‌ای در رتبه بعدی و حوزه تربیتی که مربوط به ورزش آموزش و پرورش و دانشگاه هست در مرتبه بعدی قرار دارد. ۳۲/۴٪ پایان‌نامه‌ها و رساله‌ها در بخش ترکیبی (وقتی مولفه مشخصی مورد تاکید نباشد یا همه مولفه‌ها مورد تاکید باشد) قرار داشته است. از این مقدار ۶/۲٪ پایان‌نامه‌ها و رساله‌ها فقط در حوزه وزارت ورزش و جوانان و ادارات تابعه پژوهش کرده‌اند. بخش همگانی- تفریحی هم در بخش ارشد و هم در دکترا مورد بی‌توجهی قرار گرفته است. در عین حال بخش زیادی از رساله‌های دکترا در بخش ترکیبی قرار گرفتند.

کار پژوهش بدون سوال و فرضیه آغاز نمی‌شود. سوال همیشه در ذهن انسان هست، اما کار پژوهش از جایی آغاز می‌شود که پاسخی احتمالی (فرضیه) در ذهن نقش می‌بندد. همانطور که در جدول شماره ۳ دیده می‌شود نیمی از مستندات مورد بررسی فقط فرضیه دارند و کمتر از نصف مستندات فقط سوال داشتند. ۷۰٪ رساله‌ها کار خود را با سوال شروع کرده بودند. نکته قابل توجه دو پایان‌نامه و رساله‌ای است که نه سوال و نه فرضیه‌ای را گزارش نکرده‌اند.

نتایج بررسی وجود اختلاف معنادار بین حیطه‌ها و موضوعات تحقیق شده بر اساس اساتید راهنما (جدول شماره ۴) تفاوت معنی‌داری را نشان می‌دهد.

دادند. یافته‌های آنها نشان داد از مجموع ۴۰۸ روش آماری استفاده شده ۷/۶۷٪ تکنیک‌های آماری پایه و ۶/۱۸٪ پیچیده و ۷/۱۵٪ روش‌های آماری متوسط بوده است. ایشان پیشنهاد کردند که محققین در زمینه مدیریت ورزشی باید با طیف وسیعی از روش‌های تجزیه و تحلیل آماری آشنا باشند (۱۲). در بررسی استنادی پایان‌نامه‌های کارشناسی ارشد تربیت بدنی دانشگاه مازندران گزارش شده است که دانشجویان کارشناسی ارشد به طرز چشمگیری از منابع لاتین استفاده کردند و میزان استفاده آنها از منابع فارسی بسیار کم بوده است (۱۳). دانشجویان برای انتخاب موضوع بر اساس تمایلات شخصی، تجربه کاری و مسائل مطرح روز عمل می‌کنند. بنابراین تحلیل محتوای پایان‌نامه‌ها در یک دوره پنج یا شش ساله می‌تواند ابزار مناسبی برای آگاهی از گرایش‌ها و سلائق دانشجویان و موضوع‌های مطرح روز باشد و تغییرها را نشان دهد (۱۴). لذا تحقیق حاضر در درجه‌ی اول، می‌تواند برنامه‌ریزان در حوزه مدیریت ورزشی، اعضای هیات علمی و اساتید و دانشجویان را از کمیت و کیفیت محتوای پایان‌نامه‌ها و رساله‌ها آگاه کند و موجب برنامه‌ریزی هدفمند برای رفع کمبودها، رشد و توسعه علمی رشته شود؛ و در وهله‌ی بعدی، می‌تواند به نویسندگان در حوزه‌ی مدیریت ورزشی کمک کند تا با توجه به وضعیت موجود، مطالعات و مقالات برخاسته از آنها را به صورتی هدفمند به سوی توسعه‌ی علمی رشته مدیریت ورزشی سوق دهند.

مواد و روش‌ها

روش این تحقیق از نظر مسیر اجرا تحلیل محتوا، از نظر راهبردی توصیفی و از نظر هدف توسعه‌ای است. گاهی اطلاعات مورد نیاز پژوهش لابلای اسناد و مدارک است که باید به شیوه مشاهده اسنادی استخراج گردد. تحلیل محتوا از روش‌های عمده مشاهده اسنادی است که به وسیله آن می‌توان هر نوع سند ثبت و ضبط شده‌ای مربوط به گذشته و یا مربوط به زمان حال را مورد ارزیابی و تحلیلی دقیق‌تر و از همه مهم‌تر با درجات بالاتری از پایداری قرار داد (۱۵). ۱۷۶ پایان‌نامه و رساله مدیریت ورزشی که در بازه‌ی زمانی ۱۳۹۰ الی ۱۳۹۵ به چاپ رسیده است، جامعه‌ی آماری تحقیق را تشکیل می‌دهد. روش گردآوری داده‌ها سیاهه‌ی واری و مشاهده‌ی اسنادی بوده است. ابزار مورد استفاده برگه کدگذاری پایان‌نامه‌ها و رساله‌های مدیریت ورزشی، شامل صد و ده گویه است که قاسمی، کشگر، فتحی‌نژاد آن را تهیه کرده‌اند (۱۶). پرسشنامه فوق دارای روایی صوری و محتوایی توسط جمعی از صاحب نظران بوده و عینیت مورد تایید یا ضریب توافق کدگذاران بر اساس پی اسکات ۰/۸۴ است. به منظور کسب پایایی بازآزمون کدگذاری در مطالعه‌ی مقدماتی، هیجده نسخه به صورت تصادفی انتخاب و توسط کدگذار بررسی و پس از سی روز مجدداً کدگذاری شد و با استفاده از آزمون اسکات، ضریب توافق بین دو کدگذاری (۰/۷۹) به دست آمد. نظر به اینکه ضریب حاصله بیشتر از ۰/۷ بود، این اطمینان را به محقق می‌دهد که کدگذاری‌ها از نظر زمانی (شاخص ثبات) پایایی مناسبی دارند لذا کدگذار می‌تواند مابقی مستندات را کدگذاری کند. همچنین آزمون خی دو جهت مقایسه متغیرها با توجه به اساتید راهنما مورد استفاده قرار گرفت.

جدول ۱: عناوین متغیرهای منتخب به تفکیک ارشد و دکترا

متغیرها	ارشد		دکترا		کل	
	تعداد	درصد	تعداد	درصد	تعداد	درصد
هوش، هیجان،	۱	۰/۷	۱	۲/۵	۲	۱/۱
رضایت شغلی	۱	۰/۷	۱	۲/۵	۲	۱/۱
کیفیت عملکرد	۱	۰/۷	۱	۲/۵	۲	۱/۱
اخلاق	۳	۲/۲	۱	۲/۵	۴	۲/۳
خصوص، سازی	۱	۰/۷	۱	۲/۵	۲	۱/۱
استرس شغلی	۲	۱/۵	۱	۲/۵	۳	۱/۱
اوقات فراغت	۱	۰/۷	۱	۲/۵	۲	۱/۱
راهبردی	۶	۴/۴	۵	۱۲/۵	۱۱	۶/۳
پرند	۴	۲/۹	۲	۵	۶	۳/۴
امیخته بازاریابی	۱۴	۱۰/۳	۵	۱۲/۵	۱۹	۱۰/۸
تعهد سازمانی	۱	۰/۷	۱	۲/۵	۲	۱/۱
رسانه‌های گروهی	۷	۱/۵	۲	۵	۹	۵/۱
ارتباطات سازمانی	۳	۲/۲	۱	۲/۵	۴	۲/۳
سبک رهبری	۴	۲/۹	۱	۲/۵	۵	۲/۸
عدالت سازمانی	۴	۲/۹	۱	۲/۵	۵	۲/۳
فرهنگ سازمانی	۳	۲/۲	۱	۲/۵	۴	۱/۲
جو سازمانی	۱	۰/۷	۱	۲/۵	۲	۱/۱
گردشگری ورزشی	۱	۰/۷	۲	۵	۳	۱/۲
مدیریت ارتباط با مشتری	۱	۰/۷	۲	۵	۳	۱/۱
مدیریت دانش	۱	۰/۷	۳	۷/۵	۴	۱/۲
مدیریت ریسک	۱	۰/۷	۱	۲/۵	۲	۱/۱
ملی گرایی	۲	۱/۵	۱	۲/۵	۳	۱/۱
منابع انسانی	۱	۰/۷	۱	۲/۵	۲	۱/۱
منابع قدرت	۱	۰/۷	۱	۲/۵	۲	۱/۱
هوش، فرهنگ،	۱	۰/۷	۱	۲/۵	۲	۱/۱
ورزش همگانی	۲	۱/۵	۱	۲/۵	۳	۱/۱
اماکن و ایمنی، فضا تجهیزات ورزشی	۵	۷/۳	۱	۲/۵	۶	۳/۴
سرمایه اجتماعی	۲	۱/۵	۱	۲/۵	۳	۱/۱
عملکرد سازمانی	۴	۲/۹	۱	۲/۵	۵	۲/۸
فوق برنامه	۱	۰/۷	۱	۲/۵	۲	۱/۱
مدیریت استعداد	۱	۰/۷	۲	۵	۳	۱/۲
مسئولیت پذیری	۱	۰/۷	۱	۲/۵	۲	۱/۱
گرایش، به ورزش	۱	۰/۷	۱	۲/۵	۲	۱/۱
رضایتمندی	۳	۲/۲	۱	۲/۵	۴	۱/۲
عوامل موثر	۱۳	۹/۶	۲	۵	۱۵	۸/۵
وضعیت اردو	۱	۰/۷	۱	۲/۵	۲	۱/۱
نوستالژی	۱	۰/۷	۱	۲/۵	۲	۱/۱
نیازسنجی	۳	۲/۲	۱	۲/۵	۴	۱/۲
دیدگاهها	۱	۰/۷	۱	۲/۵	۲	۱/۱
رویداد	۳	۲/۲	۱	۲/۵	۴	۱/۲
اعتماد سازمانی	۱	۰/۷	۱	۲/۵	۲	۱/۱
کیفیت زندگی کاری	۲	۱/۵	۱	۲/۵	۳	۱/۱
توانمندسازی	۲	۱/۵	۱	۲/۵	۳	۱/۱
معنویت	۲	۱/۵	۱	۲/۵	۳	۱/۱
کیفیت خدمات	۱	۰/۷	۱	۲/۵	۲	۱/۱
سبک تفکر	۱	۰/۷	۱	۲/۵	۲	۱/۱
فرسودگی، شغل	۱	۰/۷	۱	۲/۵	۲	۱/۱
سیاست سازمانی	۱	۰/۷	۱	۲/۵	۲	۱/۱
مربیان	۲	۱/۵	۱	۲/۵	۳	۱/۱
ورزش قهرمانی	۱	۰/۷	۱	۲/۵	۲	۱/۱
حمایت مالی	۴	۲/۹	۱	۲/۵	۵	۲/۳
یادگیری سازمانی	۱	۰/۷	۱	۲/۵	۲	۱/۱
بازارمداری	۱	۰/۷	۱	۲/۵	۲	۱/۱
تجارت الکترونیکی	۱	۰/۷	۱	۲/۵	۲	۱/۱
سیاست	۲	۱/۵	۱	۲/۵	۳	۱/۱
سرمایه فکری	۴	۲/۹	۱	۲/۵	۵	۲/۳
سایر	۱۱	۸/۱	۴	۱۰	۱۵	۸/۵
کل	۱۳۶	۱۰۰	۴۰	۱۰۰	۱۷۶	۱۰۰

جدول ۳. فرضیه‌ها و سوالها

فرضیه‌ها و سوالها	ارشد		دکترا		کل	
	تعداد	درصد	تعداد	درصد	تعداد	درصد
فقط فرضیه	۲۵	۱۸/۴	۹۱	۵۱/۷	۱۱۶	۶۵/۱
فقط سوال	۱۷	۱۲/۵	۸۲	۴۶/۶	۹۹	۵۶/۱
سوال و فرضیه	۳۳	۲۴/۳	۱	۰/۶	۳۴	۱۹/۲
هیچکدام	۲۳	۱۶/۹	۲	۱/۱	۲۵	۱۴/۲
کل	۳۸	۲۷/۹	۱۰	۵	۴۸	۲۷/۳

جدول ۲. مولفه‌های ورزشی مورد بررسی در عنوان تحقیق

مولفه‌ها	ارشد		دکترا		کل	
	تعداد	درصد	تعداد	درصد	تعداد	درصد
تربیتی	۲۵	۱۸/۴	۴	۲/۵	۲۹	۱۶/۵
همگانی تفریحی	۱۷	۱۲/۵	۲	۱/۱	۱۹	۱۰/۸
قهرمانی	۳۳	۲۴/۳	۷	۳/۴	۴۰	۲۲/۷
حرفه‌ای	۲۳	۱۶/۹	۸	۴/۴	۳۱	۱۷/۶
ترکیبی	۳۸	۲۷/۹	۱۹	۱۳/۲	۵۷	۳۲/۴
کل	۱۳۶	۱۰۰	۴۰	۱۰۰	۱۷۶	۱۰۰

جدول ۴. نتایج آزمون خی دو در مورد تفاوت

بین مولفه‌ها و موضوعات تحقیق			
معنی داری	درجه آزادی	خی دو	
۰/۰۰۹	۴۰	۶۴/۱۴۷	تفاوت بین مولفه‌های ورزشی بر اساس اساتید
۰/۰۰۱	۱۵۲	۳۲۰/۷۳۲	تفاوت بین رشته‌های ورزشی مورد تحقیق بر اساس اساتید
۰/۰۰۱	۴	۲۶۴/۱۵۸	تفاوت بین موضوعات تحقیق بر اساس اساتید

بحث و نتیجه‌گیری

نتایج پژوهش نشان داد بخش عمده‌ای از مولفین پایان‌نامه و رساله‌ها مرد بودند. هم در ارشد و هم در دکترا یک سوم مولفین را زنان تشکیل می‌دادند. یعنی مردان سه برابر زنان در هریک از این دو دوره حضور داشته‌اند. عدم استقبال خانم‌ها و یا انگیزه بسیار زیاد آقایان به حضور در دوره تحصیلات تکمیلی می‌تواند دلایل مهمی داشته باشد و نیاز هست مورد بررسی قرار بگیرد.

۱۰/۸٪ عناوین موضوعاتی که به عنوان متغیر مستقل در پایان‌نامه‌ها و رساله‌ها مورد بررسی قرار گرفته، مربوط به بازاریابی بوده است و ۱۰/۳٪ آن مربوط به پایان‌نامه‌ها است. عسگری و همکاران در بررسی مقالات مدیریت ورزشی و گرایش‌های مدیریت ورزشی گزارش می‌دهند بعد از موضوع اوقات فراغت، بازاریابی موضوع دوم در مقالات بوده است (۱۷). شاید دلیل اینکه در تحقیق حاضر بازاریابی در مکان نخست قرار گرفته است، وجود گرایش بازاریابی در دانشکده تربیت بدنی دانشگاه تهران است اما این در مورد اماکن و ایمنی و تجهیزات ورزشی صدق نمی‌کند. ۳/۷٪ پایان‌نامه‌ها به این عنوان پرداخته‌اند و فقط یک رساله دکترا به آن پرداخته است و این در شرایطی که گرایش اماکن همراه با گرایش بازاریابی در دانشکده آغاز به کار کرده است. Dittmore & et al نیز عدم تنوع موضوعی را گزارش کرده‌اند. ۸/۵٪ کل مستندات با عنوان "بررسی عوامل موثر" بوده است. حدود ۷٪ آن مربوط به کارشناسی ارشد است. حدود ۶٪ راهبردی کار کرده‌اند. نزدیک به نیمی از آن متعلق به کارشناسی ارشد و کمتر از نیمی از آن مربوط به دکترا است. هر دو بخش به موضوع راهبرد و استراتژی پرداخته‌اند. با نگاهی به عناوین انتخابی به وضوح مشخص است که بخش عمده‌ای از عناوین از علوم و رشته‌های دیگر مانند مدیریت است و به موضوعاتی که برخاسته از رشته تربیت بدنی است و جزء ویژگی‌های آن محسوب می‌شود مانند وضعیت اردو (۰/۶٪) یا اوقات فراغت (۰/۶٪) و یا رویداد ورزشی (۰/۱٪) کمتر پرداخته شده است. Chalip بیان می‌کند پژوهش‌ها در مدیریت ورزشی در دو قالب قرار می‌گیرند. یکی بهره گرفتن از رشته‌ها و شاخه‌های دیگر در حوزه ورزش برای تعیین قابلیت کاربرد آنها در مدیریت ورزشی و دیگری تمرکز بر روی خود ورزش، به گونه‌ای که نقطه شروع آن یک پدیده ورزشی باشد. او بیان می‌کند به هر دو بخش باید پرداخته شود تا پایه‌های نظری رشته مدیریت ورزشی

ساخته شود (۱۸). نتایج حاصله از بررسی مولفه‌های تحقیقی که گستره زمینه‌هایی که ورزش می‌تواند در آنها مطرح باشد، را نشان می‌دهد، نیز نتایج بالا را تایید می‌کند. ۳۲/۴٪ پایان‌نامه‌ها و رساله‌ها در بخش ترکیبی (وقتی مولفه مشخصی مورد تاکید نباشد یا همه مولفه‌ها مورد پوشش باشد) قرار داشته است. عسگری و همکاران نیز در بررسی مقالات به این نتیجه رسیده بودند که بیش از نیمی از مقالات مدیریت ورزشی مربوط به هیچ یک از گرایش‌های مدیریت ورزشی نبودند (۱۷). ۶/۲٪ پایان‌نامه‌ها و رساله‌ها فقط در حوزه وزارت ورزش و جوانان و ادارات تابعه پژوهش کرده‌اند. چنانچه به معناداری آزمون خی دو در زمینه موضوعات و مولفه‌های تحقیق بر اساس نام اساتید توجه کنیم، به نظر می‌رسد حضور برخی از اساتید در وزارت ورزش موجب گرایش دانشجویان به تحقیق در حوزه وزارت شده است. درعین حال حیطة تربیتی (که می‌تواند در استعدادیابی بسیار موثر باشد) کمتر توجه شده است. لذا توجه بیشتر به موضوعات تخصصی‌تر که برخاسته از خود ورزش هستند و از ویژگی‌های آن محسوب می‌شوند، ضروری به نظر می‌رسد. پژوهش حاضر نشان می‌دهد ۵۲/۸٪ از مستندات مورد بررسی بدون اشاره به رشته ورزشی بوده است. شاید بخشی از این نتیجه به خاطر گرایش بیشتر کارهای آکادمیک مدیریت ورزشی به طرف عناوین مدیریتی وام گرفته شده از شاخه‌هایی مثل مدیریت باشد. البته این احتمال نیز وجود دارد که کم‌توجهی به سایر رشته‌های دیگر به دلیل عدم گرایش جامعه و رسانه‌ها یا عدم حضور هودار و یا نبود شرایط تحقیق باشد. کار پژوهش با ایجاد یک سوال کلید می‌خورد، اما زمانی شروع می‌شود که پاسخی احتمالی (فرضیه) برای آن سوال در ذهن نقش می‌بندد. پیش شرط تدوین فرضیه مطالعات مقدماتی است (۱۹). نزدیک به ۶۰٪ مستندات دارای فرضیه بودند در عین حال نزدیک به ۴۰٪ بدون فرضیه آغاز شدند. عدم وجود فرضیه به منزله نداشتن هیچ پیش زمینه مطالعاتی درحوزه موضوع است. به عبارتی پایه نظری وجود ندارد اما با مشاهده عناوین متغیرها کمتر به موضوعات بدون پیش زمینه نظری یا خیلی جدید برخورد می‌کنیم. لذا به نظر می‌رسد می‌بایست دانشجویان دقت نظر و تلاش بیشتری در جهت مطالعه پیرامون موضوع منتخب و ساخت تئوری و فرضیه‌های مناسب و قابل آزمون داشته باشند. این مهم به مهارت‌های مسئله‌سازی، پیشینه‌یابی، مطالعه و درک مطلب، جمع‌آوری اطلاعات، مهارت نگارش و در نهایت ارائه و ارزیابی نتایج پژوهش دارد. لذا پیشنهاد می‌شود جهت بنای پایه‌های نظری و تقویت بدنه دانش در مدیریت ورزشی، محققین به زمینه‌های تخصصی ورزشی و مطالعات مقدماتی در آن توجه مضاعفی نشان دهند.

تقدیر و تشکر

تحقیق حاضر حاصل طرح تحقیقاتی به شماره ۲۲۵۳۶/۱/۱، مصوبه دانشگاه تهران است. بدینوسیله از اعضای شورای پژوهشی آن دانشگاه تشکر و قدردانی می‌گردد.

References

1. Stier Jr WF. Alternative Career Paths in Physical Education: Sport Management. ERIC Digest. 1993. Available at: <https://files.eric.ed.gov/fulltext/ED362505.pdf>
2. Lewis G. Degree programs in athletic and sport administration. Unpublished report, University of Massachusetts. 1982.
3. Parkhouse BL. Sport management curricula: Current status and design implications for future development. *Journal of Sport Management* 1987; 1(2): 93-115. Available at: <https://journals.humankinetics.com/doi/abs/10.1123/jsm.1.2.93>
4. Weese WJ. If We're Not Serving Practitioners, Then We're Not Serving Sport Management. *Journal of Sport Management* 1995; 9(3): 237-43. Available at: <https://journals.humankinetics.com/doi/abs/10.1123/jsm.9.3.237>
5. Smith J. An Examination of Sport Management Faculty Journal Publications and Conference Presentations in the United States and Canada. *Journal of Physical Education* 2015; 2(2): 1-18. Available at: <http://dx.doi.org/10.15640/jpesm.v2n2a1>
6. Schöpfel J, Zendulkova D, Fatemi O. Electronic theses and dissertations in CRIS. *Procedia Computer Science* 2014; 33: 110-7. Available at: <https://doi.org/10.1016/j.procs.2014.06.018>
7. Akrami RA. Evaluation of Master's thesis on librarianship in terms of application of research methods in them in three universities of Tehran, Shiraz and Iran's Police Sciences from the year 1977-1992. *Proceedings of the Iranian Journal of Nursing Sciences, Faculty of Management and Information Science*. [Thesis]. 1992: 1-107. Available at: <http://clib.iums.ac.ir/electronic-base;jsessionid=62E4BFDAFA519ABB649DC1CE0C0A58B0>. [In Persian]
8. Paton G. Sport management research-What progress has been made? *Journal of Sport Management* 1987; 1(1): 25-31. Available at: journals.humankinetics.com/doi/abs/10.1123/jsm.1.1.25
9. Barber E, Parkhouse B, Tedrick T. A critical review of the methodology of published research in the. *Journal of Sport Management* 2001: 216-36. Available at: www.stevedittmore.com/uploads/1/8/4/4/1844300/ijsm_article.pdf
10. Dittmore SW, Mahony DF, Andrew DP, Phelps S. Is sport management research diverse? A five-year analysis of dissertations. *International Journal of Sport Management* 2007; 8(1): 21. Available at: http://www.stevedittmore.com/uploads/1/8/4/4/1844300/ijsm_article.pdf
11. Pitts B, Pedersen PM. Examining the body of knowledge in sport management: A content analysis of the *Journal of Sport Management* 2005. Available at: http://scholarworks.gsu.edu/kin_health_facpub
12. Quarterman J, Jackson E, Kim K, Yoo E, Koo G, Pruegger B, et al. Statistical data analysis techniques employed in the *Journal of Sport Management*: January 1987 to October 2004. *International Journal of Sport Management* 2006; 7(1): 13. Available at: <https://scholar.google.com/scholar>
13. Yaminfirooz M, Hosseini E, Yaminfirooz M, Kolashi M. Citation Analysis of Physical Education and Sport Sciences Theses of Postgraduate Students: A Case Study in Mazandaran University from 2004 to 2009. *New Trends in Sport Management*. [Research]. 2014; 2(4): 65-76. Available at: ntsmj.issma.ir/article-1-210-fa.html. [In Persian]

14. Azaranfar J. Content analysis of Library and Information Science theses and dissertations held with IRANDOC 1994-2004. *Journal of Information Processing and Management*. [Research]. 2006; 21(4): 19-39. Available at: jipm.irandoc.ac.ir/article-1-72-fa.pdf. [In Persian]
15. Ghaedi M. R GA. Content analysis method from quantitative to qualitative. *Methods and psychological models* 2016; 7(23): 56-82. Available at: jpmm.miau.ac.ir/article_1905.html. [In Persian]
16. Ghasemi H, Keshgar S, Fathizade S. Coding tabs for dissertations and sports management treatises. Available at: www.hghasemi.com1391. [In Persian]
17. Asgari H, Aedi H. Ghasemi H, Aedipoor K. Analysis of the study field of sports management articles based on the subcategories of the master's degree. *Communication Management in Sports Media* 2014; 1(4): 9-16. Available at: sportmedia.journals.pnu.ac.ir/article_1301_127.html. [In Persian]
18. Chalip L. Toward a distinctive sport management discipline. *Journal of Sport Management*. 2006; 20(1): 1-21. Available at: <https://doi.org/10.1123/jsm.20.1.1>
19. Ashtarian K. Research begins with hypothesis, not with questions. *Quarterly Politics* 2004; 65: 21-34. Available at: www.sid.ir/Fa/Journal/ViewPaper.aspx?id=37954. [In Persian]